

geldt voor VON ZITTEL (1899), auteur van de bekende "Geschichte der Geologie und Paläontologie". Deze omisies zijn des te eigenaardiger gezien het feit dat de "Note" wel is vermeld in de "Bibliotheca Zoologica" van 1861, een werk waarin de zoölogische geschriften uit de periode 1846-1860 zijn geregistreerd en dat elke paleontoloog indertijd bij de hand had. Een en ander heeft ertoe geleid dat ten onrechte pas na de publicaties van Marsh en Cope bewezen werd geacht dat de mosasaurus vinpoten had.

De omstandigheden waaronder Schlegel zijn onderzoek van de Limburgse Krijtfossielen verrichtte, zijn bepaald niet gunstig geweest. Door de moeilijkheden met Van Breda en het vroegtijdige einde van de Geologische Commissie kwam hij niet verder dan een kort artikel over zijn eerste resultaten. Deze publicatie raakte bovendien al snel in de vergetelheid. Niettemin komt Schlegel de eer toe, de ledematen van de mosasaurus als eerste juist te hebben gekarakteriseerd.

Aangenomen mag worden, dat Schlegel, als hij daarvoor de tijd en de ruimte gekregen had, op zijn minst een goede beschrijving van *Mosasaurus* en *Allopleuron* zou hebben geleverd. Mogelijk zou hij dan ook de tweede mosasaurussoort die zich onder het fossielenmateriaal bevond (*Plioplatecarpus marshi* Dollo) hebben benoemd en beschreven. En daarmee zou hij het Nederlandse aandeel in het onderzoek van de Maastrichtse Krijtfossielen extra cachet hebben gegeven.

Dankwoord

We willen Drs. J. de Vos, waarnemend conservator van Teyler's paleontologische kabinet, hartelijk danken voor zijn hulp bij het traceren en identificeren van de relevante stukken in Teyler's museum.

Literatuur

- BOSCH, M. VAN DEN, 1979. J.G.S. van Breda en de Commissie voor de Geologische Kaart van Nederland, 1852-1855. In: A.S.H. Breure, J.G. de Bruyn e.a., Leven en werken van J.G.S. van Breda (1788-1867). Tjeenk Willink, Groningen.
- BRONGERSMA, L.D., 1978. Rijks Museum van Geologie en Mineralogie 1878-1978; Past, Present, and Future. Scripta Geol. 48, p. 37-96.
- CAMPER, A.G., 1812. Mémoire sur quelques parties moins connues du squelette des Sauriens fossiles de Maestricht. Ann. Mus. Hist. Nat. 19, p. 215-241.
- COPE, E.D., 1875. The Vertebrata of the Cretaceous Formations of the West. Washington.
- CUVIER, G., 1824. Recherches sur les ossements fossiles... Nouv. éd. 5, p. 310-343. Paris.
- FIGUIER, L., 1854. Mystification antédiluvienne. Rev. Paris 23, p. 642-644.
- GOLDFUSS, A., 1845. Der Schädel des *Mosasaurus* durch Beschreibung einer neuen Art dieser Gattung erläutert. Nov. Act. Acad. Leop. Carol. Nat. Cur. 21, p. 173-200.
- MARSH, O.C., 1872. On the Structure of the Skull and Limbs in Mosasauroid Reptiles, with descriptions of new Genera and Species. Am. J. Sci. (3) 3, p. 448-464.
- OWEN, R., 1978. On the affinities on the Mosasauridae, Gervais, as exemplified in the bony structure of the fore fin. Quart. J. Geol. Soc. London 34, p. 748-753.
- REGTEREN ALTENA, C.O. VAN, 1956. Achttiende-eeuwse verzamelaars van fossielen te Maastricht en het lot hunner collecties. Publ. Natuurhist. Gen. in Limburg 9, p. 83-112.
- SCHLEGEL, G., 1884. Levensschets van Hermann Schlegel. In: Jaarb. van de Kon. Ac. Wet., p. 1-97. Amsterdam.
- SCHLEGEL, H., 1854. Note sur le Mosasaur. C. r. hebdom. séance. Ac. Sci. Paris 39, p. 799-802.

STARING, W.C.H., 1862. Notice sur les restes du *Mosasaurus* et de la tortue de Maastricht, conservés au Musée de Teyler à Harlem. Versl. Meded. Kon. Ac. Wetensch. 13, p. 129-137.

VELDINK, J.G., 1970. W.C.H. Staring 1808-1877; geoloog en landbouwkundige. Pudoc, Wageningen.

ZITTEL, K.A. VON, 1899. Geschichte der Geologie und Paläontologie bis Ende des 19. Jahrhunderts. München en Leipzig.

Summary

Hermann Schlegel as a paleontologist

It is fairly unknown among biologists that the famous zoologist and ornithologist Hermann Schlegel (1804-1884) did, on one occasion, engage in paleontological research. In 1852 Schlegel, as a correspondent of the "Committee for the Geological Map and Description of the Netherlands", was charged with the description of the fossil reptiles *Mosasaurus* and *Allopleuron*. However, Schlegel never completed his task. In 1855 the Geological Committee was dissolved prematurely as a consequence of internal disagreements. By then, Schlegel had only published a preliminary note on his investigations. In the present paper, this note, and several recently discovered drawings, made by Schlegel's orders, are extensively discussed. Schlegel turns out to have been the first to prove, by means of anatomical arguments, that *Mosasaurus* had flipper-like limbs. Schlegel's drawings shed new light on his claim that some of the fossils of *Mosasaurus* in the Camper-collection have been falsified.

Furthermore, attention is paid to the backgrounds of the dissolution of the Geological Committee. In November 1854, Schlegel's work on *Mosasaurus* and *Allopleuron* gave rise to a conflict between J.G.S. van Breda, president of the Committee, and W.C.H. Staring, the Committee's secretary. Van Breda tried to appropriate Schlegel's work, but met with severe opposition from Staring. It is suggested that the alienation between Staring and Van Breda, which resulted from this conflict, had a profoundly negative influence on all further activities of the Committee, and thus set the stage for the Committee's eventual downfall in 1855.

S.O.K. Mededelingen

Onder deze titel is de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven gestart met een periodiek waarvan vorige week het eerste nummer is verschenen. Het doel van deze Mededelingen is meerledig. Allereerst dient het om de resultaten van de werkzaamheden van de Studiegroep vast te leggen, óók die resultaten die - bijvoorbeeld omdat ze te gespecialiseerd zijn om een breed lezerspubliek te interesseren - niet voor publicatie elders in aanmerking komen. Op deze wijze hoopt de Studiegroep tot een bundeling te komen van alle mogelijke gegevens die de

onderaardse kalksteengroeven betreffen. Hoewel de Limburgse kalksteengroeven het hoofdonderwerp van de Studiegroep vormen, zullen regelmatig ook artikelen over vergelijkbare buitenlandse groeven worden opgenomen.

Een ander doel van deze publicaties is het bieden van een mogelijkheid tot communicatie aan alle geïnteresseerden waarbij vooral wordt gedacht aan het leger "berglopers" dat elke keer weer groter blijkt te zijn dan iedereen had gedacht. Het ligt in de bedoeling voor hen en met hen contactavonden te beleggen die in dit periodiek ook zullen worden aangekondigd.

De frequentie van verschijnen kan heel onregelmatig zijn. Steeds als er

voldoende kopy is, zal een mededeling worden samengesteld en aan de "abonnees" worden verzonden.

De eerste aflevering van deze S.O.K. Mededelingen bevat artikelen over het onderaardse landschap als cultuurlandschap en over het groevenbeheer in Noord-Frankrijk.

Deze S.O.K. Mededeling is verkrijgbaar bij de receptie van het Natuurhistorisch Museum Maastricht voor de prijs van f 6,00 of te bestellen bij de administrateur van het Genootschap door overmaking van f 7,60 (inclusief porto) op gironummer 1036366 t.n.v. Natuurhist. Gen. Limb. te Maastricht onder vermelding van S.O.K. Mededeling no. 1. Voor abonnees bedraagt de prijs f 5,00 (inclusief porto); inlichtingen over een abonnement worden verstrekt door de administrateur van het Natuurhistorisch Genootschap.